

IZHAJA VSAKI DAN
 ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
 Posamezne številke se prodajajo po 3 novč., (6 stotink)
 mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
 Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
 Ajdovščini, Postojni, Dombergu, Solkanu itd.
 Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene
 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 stot.
 meter, oamrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
 po 20 st. m. m. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
 daljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
 10 stot. — Oglase sprejema inšeratski oddelek uprave
 „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA
 za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, za
 naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozi-
 račuje na nedeljsko izdajo „Edinosti“; stano: celestno K 5-20, pol leta 2 K 50
 Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovne
 pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.
 Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista
 UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)
 Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
 konsorcijski lista „Edinost“. — Nastanila tiskarna konsorcijska
 lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
 Poštno-hranilišni račun št. 811-652.
 Telefon št. 1157

Tovariši! Delavci!

„Narodna delavska organizacija“
 priredi v proslavo

I. majnika

I.

ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani
 „Narodnega doma“ v Trstu

slavnostni shod

II.

Popoldne ob 3. uri v vseh prostorih
 „Narod. doma“ pri sv. Ivanu

velika ljudska veselica

s petjem, godbo, plesom in prosto
 zabavo.

Pevske točke proizvajajo iz posebne pri-
 jaznosti popolen zbor slov. „Čitalnice“
 pri sv. Jakobu. — Koncertne godbene
 komade in sviranje pri plesu preskrbi
 sl. sv. Ivanska godba na pihala.

Vstopnina k veselici **prosta**; k plesu za
 gg. 60 stot., za dame 40 stot.

Slovenski delavci!

Praznujte ta delavski praznik vsi!
 To naj bo naš dan, naš praznik!

ODBOR.

BRZOJAVNE VESTI.

Občinske volitve v Piranu.

PIRAN 28. Danes, zadnji dan, občinskih
 volitev za III. volilni razred piranske
 občine, je imela, v kolikor je znano do 9.
 ure zvečer, krščansko-socialna lista 743 in
 liberalno-socialistična lista 729 glasov.

Demonstracije na dunajski politehnik.

DUNAJ 28. Danes so se na politehnik
 ponovile demonstracije proti prof. Engländerju
 in njegovim asistentom. Na shodu di-
 jakov-technikov je bilo sklenjeno, da se ima
 glede klasifikacije in postopanja z dijaki od
 strani asistentov predložiti rektorju resolucijo.
 Mnogi dijaki so žvižgali in razsajali v dvo-
 rani profesorja Engländerja, ki je imel tačas
 izpite.

Novi tajni svetniki.

DUNAJ 28. Cesar je predpoludne za-
 prisegel sledeče nove tajne svetnike: sekcijskega
 načelnika v ministerstvu za deželno
 brambo FZM Tirola, fregatnega kapitana
 grofa Aleksandra Kiemanssegga, člana gos-
 podske zbornice Roberta Althanna, sekcijskega
 načelnika v trgovinskem ministerstvu
 dr. Rösslerja, državnega tajnika v ogrskem
 finančnem ministerstvu dr. Popovica, škofa
 v St. Hipolitu dr. Rösslerja, posvečenega
 škofa dr. Marschalla, generala Kalnokyja in
 vladiko Lukijana Bogdanovića. Po prisegi
 so bili novi tajni svetniki vsprejeti v avdienco.

Rauch odpotoval v Budimpešto.

DUNAJ 28. Baron Rauch je danes od-
 potoval v Budimpešto. Dasi sam zatrjuje, da
 je njegov položaj neomajen, se vendar

splošno govori, da bo primoran v najkrajšem
 času odstopiti.

Dr. Škarda deželni maršal češki?

DUNAJ 28. Govori se, da bo češkim
 deželnim maršalom imenovan načelnik izvr-
 ševalnega odbora mladočeške stranke dr.
 Škarda.

Gospodska zbornica.

DUNAJ 28. Predsednik knez Windisch-
 grätz je otvoril sejo ob 3. uri 30 minut.
 Preden je zbornica prešla na dnevni red, je
 dvorni svetnik Ludvig predlagal, naj se nje-
 gov predlog tiče se spopolnjenja zdravstva
 stavi za prvo čitanje na dnevni red prihodnje
 seje. Predlog je bil vsprejet.

Nato je bila prečitana interpelacija grofa
 Thuna glede sere Wahrenund, nakar je zbor-
 nica prešla na dnevni red. Na predlog pred-
 sednika je bil zakon glede ministerstva za
 javna dela izročen specijalni komisiji, obsto-
 ječi iz 15 členov. — Ko so bile izvoljene
 komisije, je bila seja zaključena. Prihodnja
 seja se objavi pismenim potom.

Imenovanje gališkega namestnika.

DUNAJ 28. „Korresp. biro“ je zvedel,
 da objavi jutrišnja „Wiener Zeitung“ imeno-
 vanje vseučilišnega profesorja tajnega svet-
 nika dr. Mihaela Bobrznyskega namestnikom
 in tajnega svetnika grofa Stanislava Badeni-ja
 deželnim maršalom gališkim.

Ogrska vlada zgradi 4000 delavskih hiš v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 28. „Pesti Hirlap“ jav-
 lja, da je ministerski predsednik sporočil žu-
 panu Barczyju, da namerava vlada zgraditi
 v prestolnici 4000 delavskih hiš. Mestni za-
 stop je izjavil, da stavi v dobi 40 ali 50 let
 vladi potrebna zemljišča na razpolago pod
 pogojem, da si pridrži lastninsko pravico.

Angleška kraljica dvojica v Kristijaniji.

STOKHOLM 28. Sinoči sta angleški
 kralj in kraljica s princesinjo Valesko odpo-
 tovala v Kristijanijo, poslovivši se pristočno
 od kraljeve rodbine. Na kolodvoru so bili pri
 odhodu navzoči ministri in načelniki oblastnih,
 zvečer je bilo mesto razsvetljeno.

KRISTIJANIJA 28. Kralj in kraljica
 angleška sta danes popoldne prispela semkaj.

Samostan dveh Tržčanov na Reki.

REKA 28. Ivan Loinscek in njegova
 soproga, ki sta prišla iz Trsta in se nasta-
 nila v hotelu „Sušak“, sta si vzela življenje
 s tem, da sta v sobi odprla plin in se tako
 zadušila.

Eksplozija bombe v Poznanju.

BEROLIN 28. „Lokal Anzeiger“ poroča
 iz Poznanja: V nedeljo po noči je pred
 „Hotelom de France“, kjer so imeli Poljaki
 zabaven večer, eksplodirala bomba. Razdejana
 so bila ena vrata in eno okno, neka gospa
 je bila lahko ranjena, dva pasanta sta bila
 vržena na tla in sta bila tudi lahko ranjena.

Boj med klerikalci in protiklerikalci.

ALIKANTE 28. O Torreveiji je prišlo
 med klerikalci in protiklerikalci do spopada.
 Oddano je bilo 20 strelcev. Dve osebi sta
 bili ranjeni. Na lice mesta se je podal gu-
 verner pokrajine.

Kazenska razprava pred tatovi.

SEGEDIN 28. Pred tukajšnjim sodiščem
 se je vršila kazenska razprava proti dvem
 tatovom, ki ju je neki pastir videl, ko sta
 ob obrežju Tise skrila 1400 kron, katere sta
 bila ukradla.

Med razpravo je predsednik opazil, da
 je vse občinstvo v sodni dvorani obstojalo iz
 tatov „raznih kategorij“. O tem je obvestil

policijo, ki je odposlala več svojih agentov.
 Ti so zasledili vse izhode sodiščnega poslopja
 in po razpravi so aretirali vse občinstvo, ki
 je prišlo iz sodne dvorane.

Jadrenica se potopila.

HAMBURG 28. Nemška jadrenica „Anna
 Maria“, nakrcana z žveplom, ki je bila na
 potu iz Aarhusa na Švedsko, se je v viharju
 potopila. Utonilo je tudi vse moštvo.

Ciklon.

FRANKOBROD o. M. 28. Iz Hankaua
 brzojavljajo, da je napravil ciklon na Kitaj-
 skem veliko škodo. Razdejano je bilo mnogo
 mostov in potopilo se je tudi več ladij. Tudi
 na poslopih je napravil ciklon ogromno
 škodo.

Aretovan trgovec z orožjem.

SOPLJA 28. Policija je našla pri tukaj-
 šnjem trgovcu z orožjem Tufekčevu 13.500
 rubljev v bankovcih po 500 in 100 rubljev.
 Ta svota prihaja, kakor je dokazala preisk-
 kava, od tatvine v tiliški banki. Tufekčev je
 priznal, da je prejel denar od armenskih re-
 volucionarcev, katerim je prodal za 20.000
 rubljev bomb in eksplozivnih predmetov.

Pismo Roosevelta kongresu.

WASHINGTON 28. Predsednik Roose-
 velt je poslal kongresu vnovič pismo, v kate-
 rem sili, naj se poveča oblast zvezne vlade
 ter ob enem nasvetuje provizorične financi-
 jelne odredbe za slučaj krize.

Drugi del pisma se bavi z odnosom
 med kapitalom in delom. Predsednik obsoja
 demagoge, ki napovedujejo boj bogastvu, toda
 namostreje obsoja one milijardarje, katerim
 je sin idijot, a hči inozemska princesinja, in
 ki mislijo, da jim obstoji vsa čast v neukuz-
 nem razkošju, a svrha njihovega življenja da
 je pridobivanje moči, da jo potem na najgorji
 način zlorabljajo.

Balkanska politika Srbije.

(Od našega beligradskega dopisnika.)

Gonja avstrijsko-nemškega in madjar-
 skega časopisja proti Srbiji dovela me je do
 razmišljanja o smeri srbske balkanske po-
 litike. Kakor vsaka druga država, tako skrbi
 seveda tudi srbska oficijelna politika, da štiti
 in neguje svoje interese tudi izven mej srbske
 države.

Kakor imajo vse države svoje dispozi-
 cijske fondе, tako ga ima tudi Srbija in ta
 srbski dispoziციjski fond iznaša, ako se ne
 motim, en milijon dinarjev.

Znano je vsakemu človeku, ki se količ-
 kaj intenzivneje bavi s politiko, da se ravno
 iz dispoziციjskih fondov davajo subvencije do-
 maćim in inozemskim časopisom, da v notra-
 njnosti branijo vladino politiko, v inozemstvu
 pa podpirajo interese dotične države in
 povzdigujejo njen ugled.

Kamo sreče torej, da bi se srbski dis-
 poziციjski fond pametno upotreboval! Zani-
 mivo je za nas Jugoslovane, da si ogledamo
 nekoliko od blizu, kam se iztekajo žulji srbskega
 naroda in je-li bo on imel kako korist
 od velikih žrtv, ki jih doprinaša v obliki
 dispoziციjskega fonda.

Nobena vlada ni dolžna sicer polagati
 računa o tem, kako uporablja dispoziციjski
 fond in vsled tega ni možno imeti o teh iz-
 datkih točnih podatkov; po raznih znakih in
 pojavih pa se daja vendar približno sklepati,
 v kake namene se porabljajo vladam po-
 verjene svote.

Hrvatsko-srbska koalicijska
 politika je gotovo najbolj raz-

veseljiva pojava v jugoslovan-
 ski politiki in neprecenljive koristi za
 hrvatski in srbski narod. Gotovo se spomi-
 njate, kako so slavofobski listi svojedasno
 obdolževali koalicionaše, da so plačeni iz
 Belegrada. Posebno so to očitali vstvari-
 telju te politike, uredniku reškega „Novoga
 lista“ Supilu. Ne vem, dali bi bil gosp.
 Supilo za svojo politiko vsprejel iz Belega-
 grada kako denarno podporo, ako bi se mu
 bila poučila? Prepričan sem pa, da ne bi
 bila taka podpora nič sramotnega, ker bi
 bila le nagrada za koristno narodno
 delo, ne pa Judežev denar za izdajstvo. No,
 bodite pa prepričani, da srbska vlada ni
 izdala za politiko hrvatsko-srbske koa-
 licije niti počene pare!! Najbolji dokaz
 zato je v dejstvu, da srbska vlada niti sedaj,
 ko so o važnosti hrvatsko-srbske slege že
 jako dobro prepričani v Pešti in na Dunaju,
 ne ve ceniti te politike in stoji na
 strani izdajalske politike srbske
 radikalne stranke v Banovini, podpira torej — četudi le moralno —
 politiko, ki je v diametralnem nasprotju s
 koristjo srbskega naroda in dosledno tudi
 Srbije same.

Ravno tako slepa, kakor z ozirom na
 politiko v Banovini, je Srbija tudi glede po-
 litike v Bosni-Hercegovini. Smešne in fanta-
 stične so seveda vse one obdolžitve, s kate-
 rimi obsipljejo Srbijo nemški in madjarski
 listi, a fakt je, da oficijelna Srbija (česar-
 no smešno majhnimi sredstvi in skoraj izključno
 moralno) podpira srbsko šovinistično propa-
 gando v Srbiji. O tem je avstro-ogrška vlada
 jako dobro poučena in ve dobro, da prihaja
 ta srbska akcija le njej (Avstro-ogr-
 ski) na korist, kar najbolje dokazuje
 postopanje ministra Buriana, ki podpira to
 akcijo.

Da je avstro-ogrška vlada dala po svo-
 jem časopisju to stvar tako grozno naphiniti,
 temu je vzrok dejstvo, da jo hoče vpo-
 rabiti (kakor ste že omenili v „Edinosti“)
 kakor orožje v boju proti hrvat-
 sko-srbski koaliciji in bržkone tudi
 za pripravljane terena za aneksijo.

Ako bi srbska oficijelna politika umevala
 svojo nalogo v sedanjih usodopolnih časih,
 podpirala bi v Bosni-Hercegovini politiko, ki
 bi bila slična politiki hrvatsko-srbske koa-
 licije v Banovini in ki bi skušala tudi Hrvat-
 je v okupiranih deželah sprijazniti z mislijo
 aneksije k Srbiji, kar bi po mojem mnenju
 ne bilo posebno težko, ker, kakor so se v
 najnovšem času banovinski Srbi sprijaznili
 z idejo hrvatske države in so pravice te dr-
 žave — kakor je hrvatski posl. dr. Božo
 Vinković odkrito priznal na svojem volilnem
 shodu v Požegi — v Pešti še odločnejše in
 navdušeneje branili, nego Hrvatje sami. Tako
 bi se tudi bosansko-hercegovinski Hrvatje
 prav nič ne plašili postati državljani bratske,
 ali v resnici bratske Srbije, katera ne
 bi smela niti v sanjah misliti na to, da bi
 jim kratila pravico hrvatskega imena, kato-
 liške vere in latinice, kar predstavlja vse
 razlike med obema deloma istega naroda.

Ravno tako kriva, kakor na zapadu, je
 srbska oficijelna politika na vshodu.

Kje so časi, ko se je ob nastopu vlade
 kralja Petra, oril po Bolgariji klic: „Živio
 kralj Petar!“?

Ta klic, ki se je spontanno izvil iz
 prsi navdušenih Bolgarov ob času, ko je
 bolgarski narod pričakoval, da Srbija pod
 novo dinastijo inaugurira pravo jugoslovansko
 in ne velikosrbsko politiko, in pa numerovana
 carinska unija med Bolgarijo in Srbijo: ta
 klic in ta namera izpodbijata popolnoma vse
 sedanje srbske trditve, da Bolgari nimajo
 smisla za jugoslovansko solidarnost ter da ni
 možno niti govoriti o srbsko-bolgarski slogi!

Ni moj namen, da bi bolgarski, dali
 se Srbi ali Bolgari krivi na tem, da je tako
 lepo započeto sporazumljenje med tema brat-
 skima narodoma pomorila nrzla separa-
 ratističnega šovinizma; marveč, z ozirom na
 to, da se bavi danes le srbsko politiko,
 ogledati si hočem le, dali je srbska oficijelna
 politika z ozirom na Bolgare koristna Srbiji
 in Srbstvu?

Podpira li srbska oficijelna politika propa-
 gando za srbsko-bolgarsko sporazumljenje?
 Ne! Marveč podpira z vsemi svojimi močmi
 in skoraj z vsem dispoziციjskim fondom srbsko
 protibolgarsko propagando v Makedoniji
 in doprinaša s tem svojim postopanjem, ko-
 likor jej je le možno, k netenju smrtno-
 sovražne medsebojne mrznje med Srbi in
 Bolgari.

Ravno pred par dnevi je prenehal v
 Sredcu izhajati bolgarski dnevnik „Den“, ki
 je (glasov tukajšnjih srbskih listov) prvi začel
 propagirati idejo srbsko-bolgarskega spora-
 zumljenja, a prenehal je izhajati radi neugod-
 nih finančnih razmer. Ob njegovi smrti se
 človeku nehotе usiljuje vprašanje: ali res ni
 bilo možno iz srbskega dispoziციjskega fonda,

65

PODLISTEK.

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEV N. TOLSTOJ.

Oleninu se je zdelo, da gleda lepa
 glava Marjanke vedno še iz hleva; a ni
 se ozrl nanjo. Ko je skočil s konja, se je
 zateknil s puško za stopnice, naredil ne-
 rodno kretnjo in se prestrašeno ozrl na
 hlev, kjer pa ni bilo videti nikogar, ampak
 je donelo le enakomerno šumenje mol-
 zenja.

Sel je v hišo, prišel čez nekaj časa
 zopet vun na stopnice in se usedel s
 knjigo in pipo pri čaši čaja tja, kamor se
 niso segali poševni žarki jutranjega solnca.
 Do obeda ni bil ta dan namenjen nikamor
 in je nameraval pisati že davno odlagana
 pisma; a bilo mu je bogvezakaj žal zapu-
 stiti svoj prostorček na stopnicah, in kakor
 v ječo, ga ni veselilo iti v hišo.

Gospodinja je kurila peč, hči je od-
 gnala živino in, ko se je vrnila, je začela
 pobirati kravčke in jih zlagati ob plotu.
 Olenin je čital, a razumel ni ničesar tega,
 kar je bilo napisano v odprti knjigi pred

njim. Neprestano je obračal od nje oči in
 gledal krepko, mlado žensko, ki se je kre-
 tala pred njim. In naj je stopila ta ženska
 v vlažno jutranjo senco, padajočo od hiše,
 naj je šla na sredo dvorišča, obsijanega
 od radostnega mladega solnčnega svita, in
 vsa njena vitka postava v svetlem oblaku
 blestela na solncu in metala črno senco
 — vedno se je bal le eno, da bi mu odšla
 katera njenih kretenj. Radostilo ga je vi-
 deti, kako svobodno in graciozno se je
 pripgibal njeno telo, kako se je roznata
 srajca, ki je bila vsa njena odeja, ulegala
 na prsih in dol po vitkih nogah; kako je
 vzravnavala svoje telo in so se pod napeto
 srajco razločno črtale dihačje prsi; kako
 so ozke noge, obute v rdeče stare čevlje,
 stopale na zemljo, ne da bi premenile
 obliko; kako so krepke roke v zaviranih
 rokavih, napenjajoč vse mišice, ko ježno
 metale z lopato, in kako so globoke, črne
 oči pogledovale včasih nanj. Četudi so fine
 obrvi izgledale mračno, vendar se je izra-
 žala v očeh zadovoljnost in zavest svoje
 lepote.

„No, Olenin, ali ste že davno vstali?“
 je zaklical Bjelecki, ki je v kavkaški ofi-
 cirski surki stopil na dvorišče in prihajal
 k Oleninu.

„A, Bjelecki!“ je odvrnil Olenin in

mu prožil roko. „Kaj Vas je pripeljalo
 tako zgodaj?“

„Kaj naj počnem! Spodili so me. Pri-
 meni je drevi ples. Marjana, saj prideš
 tudi ti k Ustjenki?“ se je obrnil k
 deklici.

Olenin se je začudil, kako je smel
 Bjelecki tako prosto obgovoriti to žensko.
 No Marjana je, kakor da ni slišala, po-
 vesila glavo, vrgla lopato na ramo in
 odšla s svojim brhkim, moškim korakom
 k shrambi.

„Sramuje se, sladko dete, sramuje se!“
 je zaklical za njo Bjelecki. „Pred Vami se
 sramuje!“ in veselo se smej je stekel na
 stopnice.

„Kakšen ples je pri Vas? Kdo Vas
 je spodil?“

„Pri Ustjenki, hčeri mojega gospo-
 darja, je ples. Tudi Vi ste povabljeni.
 Ples, to pomeni pogače in sestanek de-
 klet.“

„A midva, kaj bova delala tam?“
 Bjelecki se je zvito nasmehnil, pome-
 žniknil in pokazal z glavo na shrambo, v
 kateri je bila izginila Marjanka.

Olenin je skomizgnil z rameni in
 zardel.

(Dalje.)

iz katerega zajemljejo celo nekateri nemški listi, žrtvovati nekoliko za vzdrževanje omenjenega, jugoslovanstvu koristnega lista?!

Ne, sedanja velikost beska oficijelna politika nima smisla za take stvari, marveč troši vse svoje sile v nezavestnem netenju sovražstva proti Hrvatim in Bolgarom.

Vsled tega nimamo mi Slovenci nikakega razloga, da bi se ogrevali za sedanjo oficijelno balkansko politiko Srbije, marveč je naša dolžnost, da opozarjamo Srbe, da pot, po kateri hodijo sedaj, ne vodi do zaželjenih boljših časov vsega jugoslovanstva.

Srbi ne smejo pozabiti, da le kakor Jugoslovane čaka njih v bodočnosti glavna uloga! Kakor ekskluzivni Srbi pa bi morali ostati vedno tako šibki in brezplivni, kakor so sedaj.

Politična situacija.

Še malo dni in odpro se zopet dnevi parlamenta in vstopivši poslanci vstopi v zbornico in pride tam do izbruhov vse ono ne mirno gibanje na političnem polju, ki je posledica dogodkov tekom velikonočnih počitnic. Državni zbor, ki se je začetkom imel sestati še le 30. aprila, bo zasedal že od 28. aprila, ker važna pereča vprašanja in dogodki zadnjih dni zahtevajo, da se poslanci poprej posvetujejo med seboj in vlado.

Atentat na grofa Potockega v Lvovu je globoko vznemiril poljsko in malorusko javnost, ker s tem krvavim dogodkom je bila dokumentirana nevezdržljivost dosedanjih razmer med obema slovanskima plemenoma v Galiciji: Poljaki in Malorusi. To razmerje pa ni le izključna notranja stvar Galicije, marveč prekoračajo njega posledice deželne meje in tangirajo direktno tudi parlament. Tako se sedaj h kompliciranemu češko-nemškemu vprašanju pridružuje še novo dosedaj premalo nvaževano vprašanje poljsko-malorusko, ki bržkone opozori tudi na nič manj težko vprašanje malorusko-romunsko-nemško v Bukovini, ki je bilo dosedaj tudi podcenjevano.

Radikalni elementi med Malorusi so ojačeni ravno s tem, tako da si tudi oni — ob znani vznemirljivosti slovanskega ljudstva sploh — začasno prisvojijo vodstvo maloruske stvari in dunajskem parlamentu. Dosedanji predsednik maloruskega kluba, poslanec Romanczuk, ki ni bil na glasu kakor preradikal, bo zamenjan s poslancem Ceglinskim. Razmerje med Polaki in Malorusi se s tem le poostri, go tovo ne v prid skupne slovanske stvari.

K težkočam, nastalim vsled dogodkov v Galiciji, pridružuje se velikonočni piruh češko-agrarnega „Venkova“ o preteznem tajnem paktu med Čehi in Nemci. Piruh, ki je bil gotovo brez potrebe, in je postal kamen izpodtike, ki je spravil poedine češke stranke eno proti drugi. Latentna kriza „Narodnega kluba“, v katerem sedijo vzajemno napadajoče se češke stranke, in kriza ministra Praška, postane lahko akutna: potem bi pa postala akutna tudi kriza vse parlamentarne večine in ministerstva.

Uvažujemo-li razburjenost čeških krogov radi preprečenih slovanskih jubilejnih predstav na Dunaju in proti nemškemu ministru Peschka, ki je preveč Nemec, da bi mogel biti dober minister; ako uvažujemo nadalje nerazvito na češki in nemški strani na Č.škem radi raznih jezikovnih dogodkov v justični upravi — potem se mora reči, da so šanse za mirno reševanje najbolj akutnega vprašanja, h kateremu ima pristopiti parlament, jezikovnega vprašanja, jako slabe.

Druge nevarnosti, ob katerih se lahko razdrobi parlamentarna ali vladna ladija, so: povišanje vojaškega kontingenta za 5000 mož in avstrijsko-srbska trgovinska pogodba. Obe vprašanji ste kočljivi. Kar se tiče prvega, se morda priznalo vojaško upravo, da pričaka mirnejših razmer. Ali drugo vprašanje — trgovinska pogodba s Srbijo — mora sedaj na tapet in samoumevno razdvoji stranke, ki zastopajo agrarne, in one, katerim so industrialni interesi bolj na srcu.

Nad vso to zmešnjavo prestoluje drug fantom: vprašanje povišanja oficirskih gaž in vzporedno z njim sklicanja delegacij. To vprašanje bi zopet moglo dovesti do krize skupnega avstro-ogrškega ministerstva, ogrske in tuji avstrijske vlade. V tem pogledu se bo 30. t. m. vršila skupna ministerska konferenca, ki naj reši sporne točke.

Vsekakor slika je še precej mračna in s zanimanjem smemo slediti razvoju parlamentarne kaosa.

Čehi proti namestniku Coudenhove.

„Den“, glasilo poslance dr. Kramara, je priobčil zelo ostro pisan uvoden članek, v katerem proglasa sedanega namestnika grofa Coudenhove odgovornim za vse sedanje narodne zmešnjave na Češkem. Namestnik da se ozira le na želje Nemcev in odklanja zahteve Čehov. Njegovo sovraštvo nasproti češkemu narodu je tako očividno, da je vse češko časopisje odločno proti njemu. Mi se nadejamo, tako nadalje list, da ostanejo trdni tudi naši poslanci in da se ne puste preslepiti po sladkih besedah namestnika, ki se jih navadno poslužuje na konferencah. Ako se hoče, da se bo zasedanje deželnega zbora vršilo mirno, treba na praškem namestništvu sprememb. Ako je vladires do spremembe razmer na Češkem, bi morala odpovzati grofa Coudenhove, kajti on je največja ovira za zboljšanje položaja češkega naroda. Grof

Coudenhove naj torej opusti svoje stališče, s katerega nam škoduje; ako tega ne stori postane parola: „Odstranite grofa Coudenhove!“ programom skupnega češkega naroda.

Jubilejna slavnost našega cesarja.

Določeno je, da bo cesar prisostvoval samo dvema jubilejnima slavnostima in sicer poklonu dunajske šolske mladine in slavnostnemu sprevedu meseca junija. Cesar ne bo prisoten na nobene drugi prireditvi.

Odbor, ki ga je imenoval praški mestni svet, da poskrbi za način proslave cesarjevega jubileja, je sklenil, da ne bo sodeloval na zgodovinskem sprevedu na Dunaju.

Atentat na cesarja Viljema?

Dunajska policija je prišla na sled, da se namerava atentat na cesarja Viljema in na nemške kneze, ki pridejo dne 6. in 7. maja na Dunaj. Doznalo se je namreč, da sta v ta namen došla iz Ženeve dva anarhisti, in to en Rus in en Španjolec, ali izgubila se je sled za njima. Policija je izdala stroge odredbe. Policija hoče v prvi vrsti varovati cesarja Viljema, ker meni da je atentat v prvi vrsti naperjen proti njegovi osebi.

Hrvatska.

Umrovljenje prof. Šurmina. Rauchova klika pobesnela.

Dolgo se je še širila govorica, ali nikdo jej ni mogel prav verovati. In vendar je resnica: baron Rauch je poglavljen profesorja Šurmina — razmerje se mladega moža in glavarja velike družine — v penzijo! Vprašujete po vzrokih? Dekret, ki so ga postavili prof. Šurminu ne vsebuje niti besede o vzrokih tej odredbi. S cinizmom, kakoršnega se zmožni le nasilneži brez vsake vesti, javlja Rauchova klika prof. Šurminu, da se Njeg. Veličanstvo blagoizvolilo dovoliti, da se rešeni profesor pošlje v penzijo! — Zgodilo se je brez vsake disciplinarne preiskave — obsodili so odličnega moža, ne da bi ga niti zaslišali. To ni niti — turška ju stica. Pravi, da je Njegovo Veličanstvo blagoizvolilo dovoliti. Ali hrvaški listi povdajajo povsem umestno, da je cesar brez vsakega dvoma odločil se le na podlagi kaknega poročila in je gotovo, da je baron Rauch — kakor je storil glede Srbov — lagal, podtikal neresnične stvari, da je obrekoval in da je torej krono zavel s kako drzno denunciacijo.

Glede resničnega razloga, ki je dovel do tega udara proti profesorju Šurminu, ne more biti nobenega dvoma. Profesor Šurmin je poslanec, je odlični član hrvaško-srbske koalicijske, je v opoziciji proti sedanjemu tiranskemu režimu na Hrvaškem, je politični nasprotnik baronu Rauchu, je mož, ki lubi svojo hrvaško domovino in se bori za njeno pravo: eto, to je razlog, da so prof. Šurmina poglavlili predčasno v penzijo, da so njega in njegovo nedolžno družino materialno oskodovali, da so odvzeli vseučilišču eno najodličnejših sil. Da se podlo maštuje nad eno osebo, je pogazil nedotakljivo svobodo in avtonomijo vseučilišča, je zadal udarec, ki kliče na brezobziren odpor toliko akademsko mladino, kolikor zbor profesorjev. Hrvatska javnost pričakuje, da izlazi tudi poslednji z ostrih nastopom posveščeno svojo solidarnost z žrtvijo Rauchovega besnila. Profesorji zagrebškega vseučilišča so postavljeni pred vprašanje: ali hočejo res postati špijoni in detektivni Rauchovi, da se jim ne zgodi, kar se je zgodilo prof. Šurminu? Takovo vseučilišče bi se samo odreklo vsaki svobodi, vsaki neodvisnosti, vsaki časti in ugledu. Da profesorji nastopijo proti takemu atentatu na svobodo in dostojanstvenost vseučilišča — to jim je tem najnujnejša dolžnost, ker se že širijo glasovi, da je nizkotno maščevanje, ki je zadelo prof. Šurmina, namenjeno tudi vseučiliščnim profesorjem d. r. Bauerju, d. r. Vrbaniću in S. Šiću.

Simptomatično je, da niti Frankovo „Hrvatsko pravo“ ne more drugače, nego da nastopa proti postopanju s prof. Šurminom. Pravi namreč, da ob tem vprašanju ne sme biti nikakega strankarstva, marveč morajo vsi, ki jim je v resnici na srcu bodočnost hrvaške prosvete, porzigniti svoj glas proti atentatu na največji kulturni zavod. — Glasilo disidentov Frankove stranke „Hrvatska Sloboda“ pa pozivlja: Udarimo vsi složno in do vseh skrajnosti po Rauchu in njegovih trabantih in bojkotirajmo jih — zedinimo od njih.

Baronu Rauchu se menda zgodi kakor proroku Balaamu, ki je hotel preklinjati, a je nehoti blagoslovil. Rauchov načrt je očividno ta, da bi z nasiljem, strahovanjem in nizkotnim maščevanjem zastrašil in razgnal opozicijo; znamenja pa kažejo, da jo le utrja in jekleni.

Dotakniviši se vprašanja, da-li prof. Šurmin dobi naslednika, naglašajo hrvaški listi, da le malopridnež, nevrednež, propalica more se drzniti, da bi ob takih okolnostih zasedel mesto prof. Šurmina.

Pijana klika Rauchova se igra z ognjem in le zaslužena usoda bo, ako jej ogorčenje naroda, temeljito osmudi prste.

„Hrvatska Sloboda“ proti Rauchu.

Skupina poslancev, ki je izstopila iz Frankovega saborskega kluba, je začela izdajati svoje glasilo: „Hrvatsko Sloboda“. V svoji prvi številki prinaša list senzacionalna

razkritja, ki kažejo, da je Frank zavestnik eksponentov madjarske vlade na Hrvaškem. Avtor članka — poslanec Peršić — naglašja, da Frankova politika nima nič starčevičanskega na sebi in da izstopivši poslanci za tako delovanje niso mogli dalje nositi odgovornosti pred Bogom, pred hrvaškim narodom, pred svojo vestjo.

Poslanec Peršić pripoveduje, kako so poslednja leta večkrat poskušali, da bo delo stranke krenilo na druga pota. Ali vse zastonj. Čim bolj so se oni upirali, tem trdo-vratneje je Frank vstrajal v grehu. Se sramom se posl. Peršić spominja raznih afer, v katerih je Frank igral nečastno vlogo: aferi z Argusom in Strassnovom, obisk pri Wekerlu, stike z Rauchom preko prosulega Kršnjavega, zahajanje k Czernkovichu itd.

Posl. Peršić zaključuje, rekši, da on in somišljeniki niso mogli dopuščati, da bi se take sramote še nadalje dogajale. Zato so zahtevali vsa duševna in stvarna jamstva, ki so jih falzifikatorji naukov Starčevičevih dali le na pol z izvolitvijo novega predsedništva in poslovnega odbora, ali z istodobno in pre-računano peklensko namero, da bodo preprečili vsako delo predsedništva in odbora, da pokažejo s tem, kako da stranka ne more naprej, da mora propasti, ako jej ni predsednik in jedini vodja ter izključni gospodar — dr. Frank. Pustili so nas — vsikliko posl. Peršić — da se spuščamo v borbo, a ob enem so nam vezali roke in odjemali orožje!

Ta karakteristika vse perfidije in umazanosti Frankove politike prihaja od moža, ki je bil dolgo časa sobojevnik Rauchu in ki ga gotovo dobro pozna.

Grba na dopustu.

Zborni poveljnik Rade Grba v Zagrebu je nastopil enomesečni dopust. Nadomestoval ga bo za njegove odsotnosti FML Viktor Damkl.

Baron Rauch tajni svetnik.

Z Dunaja javljajo: Baron Rauch se je izjavil, da vsi napadi koalicijske ne omajajo njegovega položaja, kajti on ima proti koaliciji orožje, ki mora delovati. Baron Rauch je dal tudi razumeti, da bo v kratkem imenovan tajnim svetnikom.

Ogrska.

Budimpeštanski list o aferi Rauchovi.

„N. Budapesti Abendblatt“ se je bavil te dni v nekem članku z afero Rauch-Medaković, in pravi: Ta viteška afera je, hvala Bogu, že končana. Baron Rauch je dobil, mesto zahtevanega zadoščenja, od svojih prič le dolgo — izjavo, pravi memorandum, ki ga pa je kakor pravijo, sestavil baron Rauch sam. Da je baron Rauch častnik, bi bil po tej viteški opereti brezpogojno degradiran na prostega vojaka.

Za pomiloščehje župnika Hinka.

V Turčanskem sv. Martinu zapričela je med Slovaki akcija, da se odpošlje cesarju prošnja, naj pomilosti slovaškega župnika Hlinko. Prošnjo podpisajo vsi Slovaki omenjene županije. Hlinka je, kakor znano, obsojen v dveletno ječo.

Drobne politične vesti.

Dalmatinski namestnik Nardelli se po osemmesecnem dopustu vrne koncem meseca maja v Zader ter zopet prevzame deželno vpravo.

Socijalisti občinski župani. Hesenska vlada (v Nemčiji) je odklonila izvolitev treh socijalistov občinskimi župani.

Dnevne vesti.

Delavski praznik, 1. majnik. Ker je 1. majnik dan, ki ga praznuje delavstvo vsega sveta, namenila se je praznovati ga tudi „Narodna delavska organizacija“ in sicer: s slavnostnim javnim shodom v „Narodnem domu“ v Trstu ob 10. uri dopoldne.

Popoldne ob 3. se pa zberemo vsi v „Narodnem domu“ pri sv. Ivanu, kjer se bo vršila veselica s petjem, plesom in svobodno zabavo.

Naš narod v Trstu sestoji večinoma iz delavstva, ki se zamore uveljaviti edino le z odločnimi nastopami. Tako moramo tudi dan 1. majnika proslaviti z impozantnim številom na shodu in na veselici, kamor kliče vsacega zavednega slovenskega proletarca narodna dolžnost!

Agitirajte torej med narodom ter pridite vsi s svojimi družinami!

Poslanec dume v Trstu. V ponedeljek dopoldne je došel v naše mesto ruski poslanec dume J. F. Remov. V spremstvu tukajšnjega ruskega konzula si je ogledal „Narodni dom“ in se je jako povoljno izrazil o vsem napredku Slovencev. Rekel, da poleti pride še več posl. dume v Trst. Odpotoval je včeraj jutraj.

V spomin. Kakor malokedo, je zaslužil pokojni prijatelj Ivan Biček, da se ga spominjamo na tem javnem mestu. Inteligentni delavec in ob enem vzoren rodoljub je bil pokojni. Kakor človek ni poznal sovraštva, kako delaven je bil uzor pridnega delavca. Kako pristrčno je ljubil svoj narod to je dokazal stem, da je že proti koncu svojega življenja prosil svojo soprogo, naj opusti vsako potratno na pogrebu — samo da podari družbi Sv. Cirila in Metoda 50 K!

Vedel je, da je to za revno udovo velika svota, toda še bolj rečna — je menil — naša zapuščena šolska mladina. Naročil je,

naj se mu ne podarja venčev in se mu ne postavlja nagrobnega spomenika — samo da dobi naša šolska družba mal spomin po njem ki je vse svoje življenje delal — po svojih skromnih močeh za stvar svojega naroda.

Zena pokojnika, vredna soproga, po katerem žaluje sedaj, je obljubila, da izpolni poslednjo željo dobrega Ivana in da podari družbi svoto, kakor jej je velel umirajoči. Ta lep čin narodnega delavca naj bi posnemali vsi oni, ki imajo in ki bi lahko zapuščali ter pomagali revni naši šolski mladini. Ako je delavcu siromaku poslednja želja, da koristi svojemu narodu, naj bo ta želja sveta tudi onim, ki imajo kaj in ki lahko pomagajo.

Tebi Ivan pa blag spomin in: Večnaja pamjat!

Akad. fer. društvo „Balkan“ priredi v nedeljo dne 3. maja v Bazovici veliko veselico v prid tamošnje ljudske knjižnice. Na koncertu sodeluje pevska družba iz Bazovice, Gropade, Opčin in Padrič ter godba iz sv. M. Magdalene spodnje. Začetek ob 4. uri popoldne. Veselica se vrši v prostorih gosp. Urbančiča „pri Lipi“.

Otvoritev ljudske knjižnice v Rocolu. V nedeljo, dne 26. t. m. je otvorilo akad. fer. dr. „Balkan“ ljudsko knjižnico v Rocolu. K otvoritvi, ki se je vršila v prostorih g. Gerdola, je prispele tudi naš državni in deželni poslanec gosp. dr. Rybač. Množica ki je polnila vso veliko dvorano, je s svojo obilno vdeležbo jasno pokazala zanimanje, s katerim spremlja rodoljubno delovanje vrlih naših akademikov. Rocolski tamburaši, ki so svirali naše lepe narodne komade, so spremenili otvoritev v pravcato slavnost. Gospod Ferluga je pozdravil v imenu društva „Balkan“ navzoče goste, a v imenu Rocolcev je pozdravil g. Jakob Lah društvo „Balkan“ in posebno še g. dr. Rybača. Po otvoritvi knjižnice je povedal Rocolcem njihov priljubljeni poslanec g. dr. Rybač v kratkih jedrnatih besedah, kaj jim je dano s to knjižnico. Merodajni krogi jim ne dajo narodnih šol in sredstev izobrazbe, zato jim jo dajo lastni sinovi z ljudskimi knjižnicami. Z veseljem petjem se je slavnost zaključila.

Tržaška mala kronika.

Tržaška „maffia“. Drugi rokovnjaški kvartopirci in ženščine (regnicole) aretirani in na begu. Policija se je slednjič energično lotila pometanja Avgijevega hleva! Vršijo se v vselem tempu aretacije in begi! Po aretaciji kvartopircev Sepich, Cusin, Mosca, Mariotti, Belli in dveh konkubin, bivših šantant, ki so jim pomagale loviti kaline, je strah in trepet v jako razsežni bandi pustolovcev in pustolovk.

Mnogo njih je povohalo vihar in se jo v čas popihnil. Tako razvpiti Casolo in Guido Urizi ter druga „divette“-vlačuga imenom Mina B.

Včeraj je bil aretirani Josip Schodownik, 31-leten, iz Ljubnega na Štajerskem, vulgo „Pepi Neo“ — takoimenovan radi čopa las na desnem licu. „Neo“ je drug razvpit kvartopirec in satelit solca „Pepi longo“. Vodil je kavarno Cesare na trgu Cavana za račun lastnice Olge Pavan, s katero skupaj živi v ul. Fortino št. 9.

Včeraj sta bila aretirana tudi drug gost kavarne „Centrale“, malo več ko dvajsetletni mladič, in še druga „dama“.

Živahno gibanje je na policiji; druge aretacije so predstojale. V sodnih krogih govori se že o aretaciji sledečih „gospodov“: Mario M., Rudolf D., Oscar M., nekega napoletanskega sladoleдаря in nekega istrskega krčmarja v ulici Maddonina. Drugi M., Sicilijanec, je zginil že od par dni sem!

Direktor kavarne na Novem trgu, brloga „Mondo“, je tudi na žerjavi.

Hvalevredna je enerzijska policije, ki jo je razvila, če hočemo, precej pozno, ali ki je vsekakor pa že doprinesla dober sad. Trst je imel od nekoliko let sem prav malo razloga zavidati najrazvpitejšim kvartopirskim brlogom! „Regnicoli“ pa, kakor se vidi, so igrali v tem velenemnem blatu veliko vlogo.

Kronika „regnikolov“. Humbert Mosselli, star 21 let, pometeč iz Rima, je bil včeraj aretirani v svojem stanovanju, v ul. Pietà št. 25, ker je predsinocjem zažugal sestanovalki Ani de Vit z besedami: „Ubijem te s revolverjem!“

Nabiraj ubogih izseljencev, ki je zažugal krčmarju s smrtjo. Filip Sredanović, star 32 iz Črnogore, je bil včeraj popoldne aretirani, ker je zažugal krčmarju Milu Stančiču v ulici Crosada, da ga ubije. Razljutil se je proti krčmarju za to, ker ga je ta dal izbacniti iz gostilne, ko je videl, da je Sredanović vzpodbujal svoje rojake k izseljevanju v Ameriko.

Še eden, ki žuga s smrtjo. Po Italijanu in Črnogorcu pride na vrsto Anglež. Isti, Thomas Grood, 37 leten kurjač iz Dublina, uslužben v parniku „Carpathia“ od Cunard Line, je bil med vožnjo zažugal I. in II. mašinistu parnika s smrtjo; enega je celo ranil.

Deklica zgubljena in zopet najdena. Zasebnica Florinda Bello, stanujoča v ul. del Pozzo št. 9. III, je poslala svojo dveletno hčerko Ernestko v spremstvu starejše deklice na obed k svoji svakinji na Barriero. Po obedu je deklica neopaženo odšla in je zašla na poti domov. Nekateri ljudje so zapazili malo punčko, ki je jokaje tavela na cesti brez cilja, in so jo privedli v bolnišnico. Včeraj je prišel po njo

oče, ves srečen, da je našel svoje dete po eni noči strašnih muk in skrbi.

Tatvina in aretacija. Fran G., 22 leten pek iz Bistrice, je bil predvčerajšnjem zvečer aretiran v pekarni Ferdinanda Bertosa v ul. Stadion št. 24 radi suma, da je vkradel svoji hišni gospodinjici Terezi Bernot znesek 60 K, 4 zlate prstane vrednosti čez 300 K, dve zlati verižici vrednosti 160 K, srebrno verižico in dva zastavna listka, kateri predmeti so omenjeni gospej zmanjkali iz predalčka, kjer jih je shranjevala.

Težka nezgoda na postaji Sv. Andreja. Matej Zafred, uslužbenec pri državne železnice, star 28 let iz Naklega in stanujoč v ulici del Pozzo štv. 2, ko je včeraj pripenjal dva vagona, je prišel po nesreči med dva odbijača, ki sta ga stisnila in malone strla.

Tovariši so ga spravili iz kraja nezgode in ga poslali v bolnišnico. Zdravniki so konstatirali jako težke notranje poškodbe in potresenje možganov.

Smešnica. Razlika: Sodnik (ženski priči): Samska ali omožena? — (Priča je vzdihnila): Sodnik (pisarju): Samska! — Sodnik (za četrto ure moški priči): Samski ali oženjen? — (Priča je vzdihnila): Sodnik (pisarju): Omožen!

Koledar in vreme. — Danes: Peter muč. — Jutri: Katarina Sienska dev. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 14° Cels. — Vreme včeraj: oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Zmerni vetrovi. Temperatura mila.

Naše gledališče.

V nedeljo se zaključijo gladališka sezona z ljudsko predstavo. Uprizori se:

Požigalčeva hči.

Ljudska igra s petjem v 5 dejanjih.

Češki spisal Jos. K. Tyl.

Nastopi vso dramsko osebo in sodeluje godba in pevci šentjakobske čitalnice.

Začetek predstave že ob 7. uri zvečer.

Društvene vesti.

Narodna čitalnica v Rojanu, priredi kakor že objavljeno, dne 3. majnika v „Narodnem Domu“ v Barkovljah svojo prvo letošnjo vrtno veselico z igrami, šaljivo pošto tamburanjem in plesom, ki bo trajal do 11 ure v noč. Vspored je zanimivo in obširno sestavljen. Med drugim sta na vsopredju burka „Damoklejev“ meč in Raškovičeva kmetiška burka „Oj ta šnopsar“. Čisti dobiček prireditve namenjen je za vstanovni fond v nabavo društvene zastave. Radi tega opozarjamo in uljudno vabimo vse rodoljube naj se odzovejo našemu vabilu. Odbor pa se potruji, da se bodo obiskovalci lepo zabavali.

Čitalnica pri sv. Jakobu naznanja gcam. pevkom in g. pevcem, da sodeluje v petek 1. majnika na veselici, ki jo priredi „N. D. O.“ pri sv. Ivanu. Zato se vabi uljudno gce pevke in g. pevce k pevski vaji, ki se bo vršila jutri, četrtek ob 8 in pol uri zvečer.

Akad. fer. društvo „Balkan“ bo imelo svoj redni sestanek danes ob 8. uri zvečer v gornji dvorani restavracije „Balkan“. Predaval bo tov. Obersnel o „Dualizmu“. Ker pridejo tudi važna oficijelna vprašanja na dnevni red, se tovariši pozivljajo, da se celokupne vdeležbe sestanaka.

Gostje vedno dobro došli!

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vsprejelo na znanje pravila lokalne skupine praške: „Česko-slovanske obchodničke besede“ s sedežem v Trstu.

Nar. delav. organizacija

Narodna del. organizacija

priredi 1. majnika popoldne ob 4. uri veselico na vrtu in v dvorani „Narod. doma“ pri sv. Ivanu. Na vsopredju je petje, godba in zvečer ples.

Za veselico vlada splošno zanimanje. Naj torej noben tovariš ne manjka.

Vesti iz Goriške.

Par besed na upravo južne železnice. (Iz Povirja.)

Skladovna cesta iz Sežane v Divačo vodi vsopredno z železnično progo. Na par mestih se pa križata. Seveda imamo na križiščih oziroma železničnih prelaznih zatvornice, ki se zapirajo ob prehajanju vlakov. To so sama znana dejstva, radi katerih nisem vzel peresa v roke.

Toda neke zatvornice ali rampe so vredne ovekovečenja. Te so pri Gorenjah pri Povirju. Neštetokrat se morajo jeziti nad njimi vozniki toda ali nihče se ne meni za njih jezo. Zatvornice zapira čuvaj pri četrto ure oddaljeni čuvajnici. Čuvajnica je na nasprotnem koncu vasi na poti v Lukev, zatvornice so pa na cesti med Povirjem in Divačo. Dokler je zapiral te zatvornice čuvaj iz rve, v bližini ceste nahajajoče se čuvajnice, ni bilo vzroka za pritožbe. Čuvaj je videl po dnevu na cesti, ponoči se ga je lahko zaklicalo, da je spuščal voznike dalje.

Sedaj je vse drugače. Zatvornice so zaprte že ves četrto ure pred prihodom vlaka.

Da bi se vsaj dvignile koj po prihodu vlaka! Toda čakaj, saj potrpežljivo železne duri prebija, pravi nek pregovor.

Vozniki čakajo potrpežljivo tudi na vetru in mrazu, da se dvignejo te šmentane zatvor-

nice. Nič. Kličejo, pa glas se izgublja v daljavo. Živina, potna in utrujena, pa čakaj tam, da dočakaš, kdaj se odpre zapreka. Res idealne zatvornice! Opravičeno morem trditi, da nimajo para na zemlji, vsaj v civiliziranih deželah ne.

Dne 26. t. m. sem bil sam priča takemu čakanju. Neki dobroznani posestnik je čakal pri tem železničnem prelazu od 9 ure in četrto do desete zvečer, Tri četrto ure, če ne še več, (kajti nisem dočkal, da bi se zatvornica dvignila), medtem pa sta prešla mimo cela dva vlaka.

Nekemu gostilničarju iz D... se je pri petilo, da je čakal tam nad eno uro z vozom slednjič se je vrnil, ker je med tem bilo prepozno, da bi dosegel vlak državne železnice. Znan mi je slučaj, da je posestnik, vrčajoči se domov, čakal skoro poldrugo uro z vozom, predno je mogel nadaljevati pot.

Za danes zadostujejo ti fakti. Ako pa ne bo boljše, postrežem lahko z imeni, da izve širni svet, sčim se nam je boriti tu pri nas!

Nikakor ni moj namen, da bi koga denunciral; to konstatiram kakor opazovalec. Skrajni čas je, da se temu odpomore. Najbrže se železnična uprava boji za življenje potujočih in morda se najde kaka kreature, ki jo celo proglasi za humanitarne.

Seveda imamo tu županstvo, toda čemu, kmalu ne vem. Ono, ki je poklicano, da skrbi za blagor občine in občanarjev, naj se tudi zgane. To je njegova dolžnost. Toda ne kleplaziti, prositi; zahtevati je treba! Cesta je tu za promet, ne pa za eksperimente muhasta železnice in nje uprave.

Za zdaj dovolj. Če pa ne bo boljše, napremo druge strune.

Železnična uprava pa naj poskrbi, da ne bodo gorenjske zatvornice ovira prometu.

X.

Vesti iz Istre.

Imenovanje. Kontrolor moške kaznilnice v Kopru Ludovik Urban je imenovan upraviteljem, pristav iste kaznilnice, Karol Adrario, pa kontrolorjem sodnijskih ječ v Zadru.

Vesti iz Kranjske.

XVI. občni zbor „Slovenskega planinskega društva“ V soboto se je vršil v Ljubljani občni zbor S. P. D. Načelnik gosp. prof. Orožen se je ozrl na 15 letno uspešno društveno delovanje. Po poročilu tajnika g. Hauptmana o delovanju osrednjega društva in podružnic za l. 1907 je imelo skupno društvo koncem poslovnega leta 1907, 2662 članov, in sicer osrednje društvo 634, 17 podružnic pa 2028. V poročilu o delovanju posrednih podružnic se glasi med drugim:

Tržaška podružnica čvrsto deluje, zaznamovala je več potov in steza, njeno glavno delovanje pa je raziskovanje podzemeljskih jam. Preiskala je novo jamo v Nabrežini, v Divaški Vilenici je dvakrat priredila javno razsvetljavo in v jami Dimnici v Slivjah je pričela z napravo vhoda in poskrbela, da bo vse zgradba kmalu izvršena. Tudi je napravila mnogo skupnih izletov.

Interesantno je bilo poročilo blagajnika. Dohodkov je imelo osrednje društvo 42.014 K 90 vin., izdatkov pa 40.771 K 53 vin., Gotovine je 61 K 16 vin., hranilnih vlog pa 1182 K 21 v. Izkaz o premoženju je sledeči: pohištvo in zaloge 3467 K, koč in druge planinske priprave 46.639 K, posestva 3614 K, gozdi 900 K, terjatve 1820 K, blagajnični prebitek v gotovini in v vlogah 1243 K. Skupno premoženje 58.500 K. Dolgov je 13.555 K, tako da znaša čista imovina z odpisi vred 44.945 K. Proračun za leto 1908. izkazuje dohodkov 12.443 K, izdatkov pa 31.910 K, tako da je primanjkljaja 19.458 K. Vseh 18 podružnic — ilirsko-bistriška še ni začela poslovati — je imelo dohodkov 56.274 K, stroškov 44.324 K, prebitka 11.949 K, imetja 103.818 K, dolgov 43.750 K, čistega imetja 60.067 K, posojil pa 13.350 K.

Velezastužni prof. Orožen, ki ni reflektiral več na predsedstvo, je bil izvoljen častnim članom. V novi odbor so bili izvoljeni gg.: dr. Fran Tomišček, dr. Ant. Šigelj, dr. Fran Zupanc, dr. Jakob Žmavc, Josip Hauptmann, Ant. Sušteršič, Ivan Korčičan, Ivan Macher, Ivan Mlakar, Viktor Skaberne in Fran Jesih; za revizorje pa gg. Iv. Mejač in Henrik Lintner.

Občni zbor „Dramatičnega društva“ v Ljubljani. Občni zbor „Dramatičnega društva“ se je vršil v znamenju težke krize, ki jo zlasti radi specifičnih kranjskih političnih razmer prebija ljubljansko gledališčno vprašanje. Predsednik Bleinweis je poudaril kulturno potrebo slovenskih predstav v Ljubljani in vzkliknil h koncu: „Nečastno bi bilo za naš narod, če bi v Ljubljani opustili slovensko gledališče, ko ga imamo že v Trstu!“ Odbornik Milčinski je dejal, da mora biti konec tem večnim krizam, ki škodujejo razvoju

Vsak gostilničar in trgovec z vinom

popravi lahko skisano vino s praškom od kemika RONCA, kateri skisanemu vinu kislino vso odvzame.

Prašek za popraviljanje skisanega vina v omotih za 10 hekt. . . K 7.—

„ ohranjenje vina „ „ 3.—

25 „ 7.—

Dobiva se le pri **Ivan Schuster-ju, Trst ul. G. Donizetti 5**

TELEFON 855

Razpošiljatev proti povzetju.

TELEFON 835

Napravite en poskus in repričani bodete, da ni nikaka sleparija.

Naznanilo.

Glavni zastop banke „Slavije“

za Trst in okolico

obvešča tem potom slavno občinstvo, da bo imel svoje uradne ure od 21. t. m. do 24. avgusta t. l.

samo v ulici Caserma št. 14, I. nadst.

vsak delavnik od 9.—12. ure popoldne in od 3. in pol do 6. ure popoldne; ob nedeljah in praznikih pa od 9.—12. ure popoldne.

Črevljarnica ooo Črevljarnica

Raffaello Caris

TRST, ulica delle Mura št. 7

Izdeluje vsakovrstne črvice po ameriških ali francoskih oblikah ter izvršuje vsako popravo v 24. urah.

CENE ZMERNE.

Zaloga in prodaja originalne angleške orme za črvice.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemeroidam. Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg

TOVARNA ZRCAL

ATTILIO PIZZORNO

TRST, ulica Giuseppe Parini št. 9 — vogal

ulice Giorgio Vasari. — Telef. 687.

Ogledala navadna in ogledala. — Posrebenje starih zrcal. — Skladišče kristalov, navadnega in delanega stekla. — Zaloga navadnih in ogledalnih šip za kočije. — Ogledala kristalna, vezani z medjo. — Zrcala z ure. — Šipe z vsakovrstnimi risbami. — Apaniranje šip

Edini zavod za popraviljanje Pnevmatikov

Trst — via S. Lazzaro št. 16 — Trst

Podružnica tovarne usnjatih in gumljivih antiderapantnih pnevmatikov

J. Garçonnet, 77 Rue de Paris, Clichy (Seine)

Izvršuje popraviljanje pnevmatikov z antiderapants iz gladkega gumlja, notranje prevlake s tkanino, pnevmatičnih črev vsake tovarne, počenih, prerezanih ali na drug način okvarjenih. — Popravlja se z redko preciznostjo ter se jamči za trajnost, kakor pri novih. Specijelno patentovano vulkaniziranje. — Poprave se izvršujejo v najkrajšem času.

V pekarni in sladčičarni

VINKO SKERK, Trst via Acquedotto 15

in v podružnici via Miramar 9 se dobi vedno svež kruh, najfinjšje moke, čokolado fina dezertna vina v buteljkah, raznovrstne biškote, tudi za čaj. Sprejme se naročila za torte in kroatke. — SPECIJALITETA: PUSTNI KROFI.

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asphalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

za sedaj priznana kakor najbolje in najtrajnejše mazilo, ki ohranja nove in stare plasti na asfaličnih kartonih, skrilnih ploščah in vsakovrstnem lamarinu.

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolzla olja, mast za stroje, mazila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagona, mast-vaselina za kože, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Monfalcone) pri Trstu.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvspešneje sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH

revmatizmu in protinu

je TEKOČINA GODINA

prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Ja obu in Josipa Godina, lekarna „All' Jgea“ Farneto 4

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenic proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljavi zneska 7 K franko pošt. in zavoja

CARLO GORTAN Zaloge olja - Trst - V. Santa Caterina 13. Prodaja na veliko in na drobno

TELEFON 865.

slovenskega gledališča in diskreditirajo slovenski narod pred tujci. On vidi edini napredek v tem, da se nastavi stalen gledališki ravnatelj in da dobi „Dram. društvo, tako finančno ozadje, da se mu ne bo treba bati teh večnih kriz.

Župan Hribar se je pridružil temu nasvetu in, ker mestna občina bi bila morda za kako žrtev, zato naj stopi novi odbor z njo v dogovor glede stalnega ravnatelja. Dram. društvo pa mora obstajati. Ljubljana ne more in ne sme biti brez slovenskega gledališča; to že zaradi našega narodnega življenja.

Gg. dr. Blešič in intendant Juvantič sta izjavila, da ne moreta več sprejeti mandatorov.

Za predsednika „Dramatičnega društva“ je bil izvoljen na to g. Karol vitez Bleiweis in v odbor so bili izvoljeni gg.: Fran Govekar, Fran Jančigaj, Fran Korkal, Etnin Kristan, dr. Kuhelj, Karel Meglič, podplk. v p. Milavec in J. Rozman.

Finance kranjske dežele. Proračun dežele kranjske kaže za leto 1908 primanjkljaja 3.143.000 K. Z nakladami se pokrije 2.096.000 K, tako da ostane nepokritega primanjkljaja 1.047.000 K.

Vesti iz Štajerske.

Požar v gozdu. Na posestvu grofa Fr. Attena blizu Gradca je pogorelo v petek do 8 orolov mladega gozda.

Razne vesti.

Zvest pes. Teh dni se je v Beču na Ogrskem dogodil slučaj, ki zopet pokazuje znano zvestobo psa. Vaški pastir je bil z govedo na paši; kar nenadoma je zbežnil vaški bik in napal pastirja. Z enim udarcem svojih rogov ga je podrl na tla in se pripravljala, da ga potepta z nogami. Ko je pastirjev pes opazil nevarni položaj, zaletel se je v bika in zgrabil ga z zobmi za gobec.

Bik e besno udarjal psa ob zemljo, da bi se ga otresel, ali pes ni popustil. Na koncu je vendar le pes v tej boji podlegel in plačal svojo zvestobo z življenjem. Med tem so pa prišli ljudje, ki so besnega bika ujeli in rešili pastirja.

Japonski cesar je podelil kardinalu dr. zavemu tajniku Merry del Valu veliki trak reda vzhajajočega sonca. Red je izročil japonski poslanik na Dunaju Uhida potom dunajske nuncijature.

Kde učenjakovi živi najdalje. Nemški učenjak Madden je zbral statistične podatke o tem, kako dolgo da živijo razni učenjaki. Madden je trdil, da najdalje živijo astronomi, najkrajše pa pesniki. Izjema je bil nemški pesnik Goethe, ki je živel nad 80 let, 60 let živijo romanopisci in kritiki. Skladatelji živijo manjše. Filologi učakajo 65 do 70 let, bogoslovci pa nad 70, pravniki do 70 let, slikarji nekoliko več. Prirodopisci in zgodovinarji živijo od vseh filologov najdlje.

Veliki roji kobilic so opustošili severni del Tunisa. Zaposeli so 60.000 hektarjev zemljišča.

Najlepše slike ::

je dobiti v elektrofotografskem ateljeju

Antona Jerkiča v Trstu
via delle Poste šte. 10

Fotografiranje se vrši izključno pri čarobni električni razsvetljavi. Oglejte si krasne umetniške izdelke v vhodu, ki so neprekosljive v efektu.

MALI ORLASI.

Mali orlasi začinjeni so po 3. stol. besede; mas začinjene besede se računajo ankrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotak. Plača se takoj.

Velika izbira oblek, površnikov, perila za moške in dečke. Plačilo na mesečne ali tedenske obroke. Ulica Caserma 12/L.

Išče se pošteno dekle k malej družini v Dalmaciji, katera bi vstopila v službo za pohištva dela. Mesečna plača K 20. Stroške potovanja se jej po enem letu službe povrne. Naslov: Marija Jeneček, Molini di Breno, Dubrovnik (Dalmacija). 817

Bogata izbira oblek za moške in dečke od gl. 5— naprej „Al buon mercato“, ulica Carducci ex Torrente 31. Prodaja se tudi na obroke. 1349

Strojvodja želi menjati službo radi polboljška. Pisati: Glavna Pošta Trst pod št. 246 A. P. 609

Odda se soba s hrano za enega ali dva gosпода. Ulica San Francesco št. 29 vrata 2. 600

Modistinja izvežbana prodaja in izdeluje elegantne klobuke. Molin Grande 42, III., levo. 539

Vsakovrstne slamnike priporoča sl. občinstvu in gg. trgovcem Fran Cerar, tovarna slamnikov v Stob p. Donžale Kranjsko. Cenik na zahtevo pošto. prosto. Cene primerne, postrežba točna. 580

Ugodna prilika. Ose osebe, katere želijo nabaviti si nov šivalni stroj samo za gl. 32 s triletno garancijo, naj pridejo v ulico S. Caterina 9, dvorišče, skladišče 1 A, kjer so na prodaj še štiri. 620

Zavoljo pomanjkanja tukajš. znanstva, iščem tem potom olikano gospodično, prijetne zunanosti, zmožno slovenskega in nemškega jezika, v zakon. Imam 35 let in stojim v c. kralj. službi z 2000 K letne plače. Šivilje z nekoliko denarjem imajo prednost. Dopisi se prosijo pod „IDEAL“, glavna pošta, Trst.

Išče se mladi vrtnarski delavec za vrtnarski zavod v Zadru. in to kakor stalni delavec. Plačilo po dogovoru. Plača se mu tudi vrniti. Ponudbe pod „Vrtnar“ poste restante, Arbanasi pri Zadru. 668

ZALOGA
Istrskega in dalmatinskega vina
zajamčeno pristnega
s prodajo na debelo in drobno
Bernardo di Chiara
TRST, ulica dei Bachi šte. 9
Za krmarje in gostilničarje po dogovorih cenah.

Podpisani sem v ulici San Zorretto vecchio šte. 19 na voglu ulice San G. (vrglo) otvoril

ZALOGO VINA
na domačo rabo, pridelki iz svojih vinogradov v Istri (otok Brač) in ga prodajam v sodobnih in steklenicah. Za sam kraj Vam zagotavljam, da je kakovost najvišja. Da samostojno ocenite odjemalcom jamčiti za pristno vino, sem sklenil, da ga dobivam v originalnih sodih, ki jih naračunost iz svojih klet v Zelo in da ga tako razpoložim tudi na stanovanju.
Za krmarje in gostilničarje primerne cene.
Vadi, da se poslužite v Vado. naročite belidim se naj taneja
IVAN CVITANIČ.

Giuseppe d'Andrea
Teracerarski mojster
Trst - San Giacomo in Monte 6
Prvo podjetje za navadna in fina teracerarska dela
obstoječe od leta 1852.
Sprejme se tudi popraviljanja.
Skladišče v Mirodilnici Mizzan (S. Giacomo) S. Jakob

R. Neumann

Trst, Corso šte. 22

Velikanska zaloga
modernega obuvala

Amerikanski črevlji **Manie**
Higijenični črevlji **Chasalla**

Obuvalo za šport in lov. — Neprekosljiva kvaliteta. — Elegantne oblike.

NOVA MESNICA

koši, vampe in osoljeni jeziki. Vse po najzmernejših cenah. Udani C. Sovrano.

Trst, ul. Belvedere 40
Prodaja se goveje meso prve vrste, kakor tudi graško meso, najfinije telečje in jančje, ko-

Kdor želi vzeti v najem kako stanovanje, skladišče ali prodajalnico

Obrne naj se na **Trieste-office**

avtorizovana agencija za nepremičnine in trgovino

ulica S. Giovanni 18 pritličje. — Telefon 371.

Čudež iznajdbe! Uničenje stenic in jajčic.

Tekočina Morgana je preizkušena ::

kakor najuspešnejše sredstvo ter edina med številnimi tekočinami te vrste. „MORGANA“ uničuje stence, ne da bi pri tem škodovala pohištvo ter ne smrdi. Kjer se enkrat pomaže s tekočino „MORGANA“ je izključeno, da se stence zopet zakotijo. „MORGANA“ je preizkušena od kompetentnih oblasti. Onim, ki so v stanu dokazati neuspeh, se denar vrne. — Po deželi pošilja se po poštenu povzetju. — Steklenice po 25 krajcarjev.

Na prodaj v **Tomaž Zadnik** ulica Farneto 33

Rihenberk pod Stanjelom je najlepši kraj Vipavske doline. — Gostilna Ličen nudi točno postrežbo, izborna vipavska vina, teran kraški in Steinfeldsko pivo; 21 sob za prenočišča. — Maks Ličen, gosti ničar. 551

FRAN SKOK tapetar elast. pohištva, žimnic itd.
Izvršuje popraviljanja po zmernih cenah.
Trst, ul. Giovanni Boccaccio 4
polunadstropje.

Prilika! Okoristite se
V ulici Beccherie šte. 3
najdete v veliki izbi
okvirje vsake vrste in delalnico
za povečanje fotografij
po najnižjih cenah.

Prodajalnica specijalit
Trst, Acquedotto 3
zelene table
Napoljska zmes Pasta di Napoli
garantirana po 32 in 36 krajcarjev
Najfinije olje, najkvalitetnejša acilijenska omaka para-
diškega jabolka po 14 krajcarjev akutilos.

Pridnega dečka

zmožnega slovenščine in italijanščine
sprejme takoj
„Hotel „Balkan““
za delo pri dvigalu (lift). Ponudbe istotam.

FILOLOGI
priman kakor najboljša in neprekosljiva vrsta vseh gumljevih higijeničnih predmetov in ribjih mehurjev
— DVELETA GARANCIJA —
M. Gal — Trst, Corso 4.
Pošiljate po gl. 2, 3, 4, 5.
Delavnica pasov, ključ pasov, elastičnih nogavic, obvez, ravnodržajev, ber-
gov in biat. brgatorji od gl. 120 naprej.
Teplomeri za vročice K 2, nav. K — 50.

Pozor!
Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da sem odprl **novi gostilno pri pošti v sv. Križu pri Trstu**. — Točila se bodo **izborna domača vina**. Kuhinja bo preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili ob vsakem času. Slavnemu občinstvu je na razpolago krasen vrt, kakor tudi krog-ljišče. — Pričakuje obilnega obiska bilježim udani **Fran Košuta** pok. Frana.

Pekarna in sladničarna
Benedikt Suban, Trst
ulica dell' Istria šte. 12

Dobi se sveži kruh trikrat na dan
testenine lastnega izdelka, biskvitov in likerji
v buteljkah.

Velika prodaja moke, sladkarij itd.
Po zmernih cenah. — Postrežba na dom.

Prodajalnica jestvin
Peter Peternel, Trst
ulica Gialla 76
Prodaja: kava, riž, testenine, sladkor, moko, maslu, alio, olje, sveže in suho sadje, koštanj, otrobi, sočivje itd.
Poštne pošiljave na deželo od 5 kg naprej.
Otrobi, moka, ovos na drobno in debelo po kouku-
renčnih cenah.
Vsak dan sveže blago.

Poreška klet. Filijalka na
Opčinah 176

Podpisani prodaja naravna vina lastnega pri-
delka iz lastnih vinogradov, nahajajočih se v oko-
lici Poreča.
CENE:

Zeran v sodih najmanj 56 litrov po 16 kr. liter
Vino belo v sodih najmanj 56 lit. „ 20 „ „
Domači tropinovec „ 60 „ „
Za trgovce cene po dogovoru.

Razpošilja se po povzetju. — Vračunjene sodove
se jemlje nazaj, ako so nepokvarjeni in prosti
prevoza.

Ivan Stanich

veleposesnik v Istri.

Proda se mozaična mizica ter je-
dilna soba. Sprejme se
naročila za vsaki slog Specijaliteta dela
za ladje. Mizar, ulica Cereria šte. 2.

ANTON JOGAN, mizar

Sprejme vsakovrstna naročila in
popraviljanja.

Ima vedno pripravljeno pohištvo
za spalne in jedilne sobe ter kuhinje.

TRST — ulica Farneto 45.

Skladišče pohištva
VITTORIO VOSILLA

preseljeno iz Lipskega trga 7 v
ulico Sanità št. 8 vogal ul. Porporella

nasproti kavarni Fedel Triestino

je bogato založeno z novim nepre-
kosljivim solidnim in eleg. pohištvom

CENE ZMERNE.

Pietro Cucit
mizar

Trst, ulica Fontana št. 7 in 9.

Specijalist za razkošno pohištvo vsa-
kega kroja.

Vsakovrstna dela v lesu.

STARA MIRODILNICA
Fed. F. Huber Succ.
TRST, ul. Barriera vecchia šte. 26.
BOGATA ZALOGA
barv, povlak, čopičev, pramenij, ke-
mičnih izdelkov, miner, vod, parfi-
mov, zamahi, železne žlice, elastične
za cepljenje, mila in STEKLENIH ŠIP.

Hotel Balkan 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji **Hotel Balkan**
Cene zmerne. Počakaj & bogl.